

Kształcenie językowe. Mowa uczniów – materiały merytoryczne i metodyczne :
zestawienie bibliograficzne w wyborze
Wybór i oprac. Bożena Lewandowska
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach, 2016 r.

Spis przygotowano na podstawie kwartalników wydawanych przez Wydawnictwo
Pedagogiczne ZNP w Kielcach:

Nauczanie Początkowe za lata 1999/2000 - 2015/2016

Język Polski IV-VI za lata 1999/2000 - 2015/2016 oraz 2016/2017 nr 1

Język Polski w Gimnazjum za lata 1999/2000 - 2015/2016

Język Polski w Szkole Średniej za lata 1999/2000 - 2000/2001

Język Polski w Liceum za lata 2001/2002 - 2015/2016

Klasy I-III

1. Antos, Izabela : Zachowania trudne u dzieci z zaburzeniami mowy i języka – wykorzystanie w pracy terapeutycznej technik behawioralnych. W: Nauczanie Początkowe. – R. 11, nr 2 (2014/2015), s. 57-64. – Bibliogr.
2. Boksa, Ewa : Koncepcje socjolingwistyczne a język dzieci zagrożonych dysleksją rozwojową. W: Nauczanie Początkowe. – R. 36, nr 3 (2012/2013), s. 39-47. – Bibliogr.
3. Boksa, Ewa : Wspieranie rozwoju mowy i języka dziecka sześciolatniego – wybór ćwiczeń. W: Nauczanie Początkowe. – R. 39, nr 1 (2015/2016), s. 53-59. – Bibliogr.
4. Bugajska-Jaszczołt, Beata : Trudności językowe związane z badaniem sytuacji realistycznych. W: Nauczanie Początkowe. – 31, nr 4 (2007/2008), s. 17-27. – Bibliogr.
Trudności językowe pojawiające się w toku rozwiązywania zadań realistycznych – język matematyczny dziecka. Trudności związane z konstrukcją tekstu zadania – wyrazy podobnie brzmiące, ale mające inne znaczenie. Liniowość języka naturalnego. Trudności związane ze specyfiką procesu dydaktycznego – słowa-klucze, słowa „pułapki”. Bogactwo języka naturalnego.
5. Feder, Aldona : Praca nauczyciela-logopedy z dzieckiem z wadą wymowy. W: Nauczanie Początkowe. – R. 23, nr 2 (1999/2000), s. 96-102. – Bibliogr.
6. Gawlik Barbara, Mazurczak Urszula : Stymulacja mowy uczniów – scenariusze zajęć dla klasy I, II i III. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 68-81
Tematy lekcji: Zima wokół nas (kl. I), Przygody na śniegu (kl. II), Zabawy na śniegu (kl. III)
7. Giermakowska, Alicja : Rozwijanie kompetencji językowej dziecka jako profilaktyka trudności w ortograficznym zapisywaniu wyrazów. W: Nauczanie Początkowe. – R. 11, nr 2 (2014/2015), s. 7-23. – Bibliogr.
Pisanie jako czynność językowa i psycholingwistyczna. Zasady ortograficzne języka polskiego. Przygotowanie dzieci do pisania zgodnie z zasadą fonetyczną i morfologiczną.

8. Jakubczyk Patrycja, Giermakowska Alicja : Ćwiczenia rozwijające kompetencję językową dziecka we wczesnej edukacji. Przygotowanie do nauki czytania i pisania. W: Nauczanie Początkowe. - R. 11, nr 2 (2014/2015), s. 78-88. – Bibliogr.
Rozwijanie językowego poziomu fonetyczno-fonologicznego – ćwiczenia słuchowo-językowe. Rozwijanie językowego poziomu morfologicznego – ćwiczenia słowotwórcze, fleksyjne. Rozwijanie poziomu syntaktycznego (składni). Rozwijanie słownika (poziom leksykalno-semantyczny).
9. Kolowca, Krystyna : Moje miasto Lublin – scenariusz zajęć dla klasy III. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 82-91
Temat dnia: Lubelskie legendy (m.in. ćwiczenia językowe).
10. Kwaśniewska, Małgorzata : Rozwijanie komunikacji językowej dzieci poprzez kontakt z telewizją. W: Nauczanie Początkowe. – R. 29, nr 3 (2005/2006), s. 32-37
11. Łojek, Anna : Kształcenie kompetencji językowych (wybór bibliografii). W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 106-109
12. Okraj, Zofia : Społeczne i intelektualne aspekty przygotowywania uczniów w młodszym wieku szkolnym do uczestnictwa w dyskusji. W: Nauczanie Początkowe. – R. 29, nr 4 (2005/2006), s. 12-19. – Bibliogr.
Specyfika dyskusji i jej walory dydaktyczno-wychowawcze. Istota umiejętności dyskusowania. Teoretyczne uzasadnienie i przykłady ćwiczeń poddyskusyjnych. Uwarunkowania efektywności ćwiczeń w dyskusowaniu.
13. Miernik, Magdalena : Przykłady sytuacji dydaktycznych rozwijających mówienie. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 51-58
14. Morawiecka, Ewa : Emocje, które przeszkadzają mówić – cele i strategie pracy w terapii jąkania. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 21-28
Jąkanie się jako zespół objawów. Zdążyć przed okresem dojrzewania. Praca nad emocjami, które utrudniają mówienie.
15. Pałucka, Ewa : Funkcjonowanie społeczne uczniów z zaburzeniami mowy. W: Nauczanie Początkowe. – R. 25, nr 1 (2001/2002), s. 75-81. – Bibliogr.
16. Parlak, Mirosława : Rozwijanie języka dziecka w kontakcie z przyrodą. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 4 (2011/2012), s. 41-49
Wykorzystanie tematyki przyrodniczej w kształtowaniu wstępnych ćwiczeń w mówieniu i pisaniu, w kształtowaniu form wypowiedzi ustnych i pisemnych, w redagowaniu pism użytkowych
17. Pawelec, Lidia : Rola nauczyciela w rozwijaniu inteligencji językowej uczniów. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 13-20. – Bibliogr.
Teoria inteligencji wielorakich. Rozwój inteligencji językowej a efekty kształcenia.

18. Rzedziecka, Wiesława : Konieczność oceny poziomu rozwoju mowy dziecka w młodszym wieku szkolnym. W: Nauczanie Początkowe. – R. 26, nr 4 (2002/2003), s. 64-67
Zawiera m.in.: Przykładowy test badania mowy dziecka.
19. Skowrońska, Jolanta : Zaburzenia komunikacji językowej u dzieci w kontekście diagnozy przedszkolnej. W: Nauczanie Początkowe. – R. 37, nr 4 (2013/2014), s. 35-48. – Bibliogr.
Na podstawie badań.
20. Soćko, Iwona : Scenariusz zajęć w klasie II z wykorzystaniem metody wychowania językowego dzieci – B. Rocławskiego. W: Nauczanie Początkowe. – R. 27, nr 2 (2003/2004), s. 81-87. – Bibliogr.
Temat: Czytanie i umuzykalnienie tekstu „W królestwie Króla Wiatrów”. Rodzina wyrazów. Wyrazy trudne ortograficznie i ortofonicznie.
21. Sosnowski, Andrzej : Jak Cię słyszą, tak Cię piszą..., czyli o języku nauczycieli. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 29-33
Zawiera m.in.: ćwiczenia usprawniające pracę aparatu artykulacyjnego, błędy w artykulacji głosek i akcentowaniu, znaczenie intonacji.
22. Stańczak, Irena : Aspekty kształcenia językowego dzieci – recenzja. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 4 (2011/2012), s. 103-105
Recenzja pozycji: Prorozwojowe aspekty kształcenia językowego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W: „Studia Pedagogiczne – Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne”, tom 20, red. Z. Ratajek i Z. Zbróg, Kielce, Wydaw. UJK, 2011.
23. Stańczak, Irena : Przetwarzanie fonologiczne jako warunek nabywania umiejętności mówienia i czytania. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 7-12
Pojęcie świadomości fonologicznej. Rola nauczyciela w stymulowaniu świadomości fonologicznej w procesie przygotowania do nauki czytania - edukacja wczesnoszkolna.
24. Stańczak, Irena : Stymulowanie twórczej aktywności językowej dziecka w młodszym wieku szkolnym – przykład rozwiązywania praktycznego. W: Nauczanie Początkowe. – R. 27, nr 3 (2003/2004), s. 41-46. – Bibliogr.
Tworzenie słów i zdań. Ukrywanki wyrazowe. Odgadywanie i układanie zagadek.
25. Sytnik-Czetwertyński, Janusz : Żeby... „język giętki”... W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 34-36
Rozważania nt. przekazu słownego.
26. Szplit, Agnieszka : Aktywność słowna dzieci w nauczaniu języka angielskiego. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 92-99
Zawiera m.in.: trening wymowy, przekazywanie kontekstu znaczenia słów.
27. Szplit, Agnieszka : Integracja w praktyce: „matematyzacja” edukacji językowej. W: Nauczanie Początkowe. – R. 36, nr 1 (2012/2013), s. 89-97

28. Szplit, Agnieszka : Wykorzystanie pracy grupowej w edukacji językowej – przykłady dobrej praktyki. W: Nauczanie Początkowe. – R. 34, nr 3 (2010-2011), s. 80-85
29. Szymańska-Paruszkiewicz, Teresa : Metoda Tomatisa, czyli stymulacja audio-psycho-lingwistyczna. W: Nauczanie Początkowe. – R. 35, nr 2 (2011/2012), s. 37-50. – Bibliogr.
Uwaga słuchowa (słuchanie): zaburzenia, czynniki wpływające na uwagę. Zastosowanie metody Tomatisa. Diagnostyka w metodzie Tomatisa. Program stymulacji audio-psycho-lingwistycznej. Efekty stosowania terapii. Efekty widoczne w nauce języków obcych. Konspekt zajęć terapii logopedycznej – temat – „Doskonalenie słuchu fonematycznego”.
30. Szymańska-Paruszkiewicz, Teresa : Wczesna interwencja logopedyczna zapobiegająca wadom wymowy. W: Nauczanie Początkowe. – R. 29, nr 2 (2005/2006), s. 35-38. – Bibliogr.
Zawiera m.in.: Ćwiczenia mięśni przy nawykowym oddychaniu przez usta. Nauka prawidłowego połykania i oddychania, ćwiczenia policzków, podniebienia miękkiego.
31. Śliwińska, Anna : Higiena głosu dziecka podczas zajęć zintegrowanych w edukacji elementarnej. W: Nauczanie Początkowe. – R. 29, nr 2 (2005/2006), s. 39-46. – Bibliogr.
„Mamo, dzisiaj znowu śpiewamy...” – czyli o roli śpiewu w rozwoju dziecka. „Mamo, czy wiesz, że śpiewem można bawić...” – czyli ochrona głosu dziecka poprzez profilaktykę mowy i głosu. Ćwiczenia prawidłowej postawy i oddechu. Ćwiczenia emisyjne i intonacyjne. Ćwiczenia artykulacji i dykcji.
32. Woźniak, Regina : Zajęcia środowiskowo-polonistyczno-językowe. W: Nauczanie Początkowe. – R. 25, nr 2 (2001/2002), s. 51-55
Temat bloku: Słotna jesień. Temat dnia: Pogoda późną jesienią. Opisywanie pogody na podstawie obserwacji, ilustracji i wierszy „Lecą liście”, „November”.
33. Zaporowska, Dorota : Scenariusz zajęć zintegrowanych w kl. III. Blok tematyczny: Malujemy słowny obraz późnej jesieni. W: Nauczanie Początkowe. – R. 24, nr 1 (2000/2001), s. 47-55
Zawiera m.in.: Zadania edukacyjne, zabawa słowami – Gdzie mieszka wyraz? Karty pracy ucznia.
34. Zbróg, Zuzanna : Powiedz to pełnym zdaniem...,czyli o różnicach między językiem mówionym a pisanym. W: Nauczanie Początkowe. – R. 33, nr 2 (2009/2010), s. 89-97

Klasy IV-VI

35. Asyngier-Kozieł, Anna : Teatralne metody słowne w kształceniu językowym dzieci. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 4, nr 3 (2002/2003), s. 7-16
Znaczenie teatralnych metod słownych i aktywnego kontaktu ze sztuką w kształceniu językowym uczniów. Przykłady ćwiczeń rozgrzewających aparat mowy, ćwiczeń dykcyjnych, głosowych, interpretacyjnych, językowych, oddechowych, wzbogacających słownictwo, ćwiczeń doskonalących umiejętność prowadzenia rozmowy i swobodnego wypowiedzania się.

36. Borowiec Karina, Szymik Eugeniusz : Drama na lekcjach ortografii (propozycja metodyczna dla klasy IV. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 13, nr 2 (2011/2012), s. 51-54
Zawiera: ćwiczenia relaksacyjne (rozluźniające), ćwiczenia na elokwencję ciała. Scenariusz zajęć – temat: O baśniowej ortografii.
37. Bula Danuta, Niesporek-Szamburska Bernadeta : Praca pisemna ucznia – poprawianie i recenzowanie. W: Język Polskie w Szkole IV-VI. – R. 11, nr 4 (2009/2010), s. 5-19
38. Bula Danuta, Ozaist Grażyna : Dziecięce listy do bohaterów literackich. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 15, nr 1 (2013/2014), s. 59-76
Zawiera: dziecięce spotkania z listem, uczniowie piszą listy, teksty listów.
39. Bula Danuta, Ozaist Grażyna : Przepis na...sukces. Forma wypowiedzi. W: Język Polskie w Szkole IV-VI. – R. 14, nr 3 (2012/2013), s. 58-82
Zawiera m.in. scenariusze zajęć. Tematy: Truskawkowe niespodzianki dla mamy, Najlepsi kucharze to mężczyźni, czyli teraz czas na chłopców, W poszukiwaniu szczęścia, Przepis na sukces.
40. Chrabańska, Jadwiga : Test sprawdzający umiejętności ucznia klasy V w zakresie rozumienia tekstu i sprawności językowej. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 7, nr 1 (2005/2006), s. 69-76
41. Cyran, Maria : Inteligenci a współczesna polszczyzna. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 12, nr 4 (2010/2011), s. 30-38
Czy język twórców literatury może być miernikiem poprawności? Szkoła – miejsce zniewolenia językowego uczniów czy rozwijania inwencji słownej? Kryterium prestiżu środowiskowego. Szanse inteligentów.
42. Domańska, Hanna : Jak kształcić umiejętność wyrażania intencji wypowiedzi (propozycja metodyczna dla klasy VI). W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 6, nr 3 (2004/2005), s. 50-55
Zawiera m.in.: scenariusze zajęć – temat: Z jaką intencją wypowiadam te słowa? – ćwiczenia w dobieraniu oraz stosowaniu właściwych dla danej sytuacji wyrazów, zwrotów i określeń.
43. Duczak, Teresa : Temat: Zakładamy „Klub ludzi myślących”. Rozwiązywanie szarad i łamigłówek językowych. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 3, nr 4 (2001/2002), s. 67-72
44. Gajda, Kinga Anna : Ekspresja słowna dziecka w dialogu z otoczeniem, czyli o relacji pomiędzy arteterapią dzieci a teorią Freineta. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 12, nr 3 (2010/2011), s. 9-24
Omówienie na przykładzie przedstawienia, relacji pomiędzy arteterapią a metodą Celestyna Freineta - połączenie ekspresji teatralnej, edukacji estetycznej poprzez teatr z nowatorskim systemem dydaktycznym Freineta. Opis celów arteterapii, wykorzystania metody Freineta w dialogicznym procesie leczenia zaburzeń psychicznych.

45. Golonka, Agata : Kształcenie sprawności językowej dzieci wiejskich (postulaty badawcze i propozycje ćwiczeń). W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 2, nr 3 (2000/2001), s. 69-79. – Bibliogr.
46. Gołaszewska, Anna : Nasza mowa mówi o nas (propozycja metodyczna). W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 6, nr 2 (2004/2005), s. 47-50
47. Grzegórzek, Mirosław : Gwara w szkole podstawowej – (nie)był podskórny? W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 16, nr 3 (2014/2015), s. 77-95. – Bibliogr.
Zawiera: Cz. I. Refleksje wiejskiego nauczyciela. Gwara w szkole – zagadnienia językoznawcze a program nauczania. Ojczyzna to... - czyli czy da się obliczyć ojczyzny. Gwara to... - czyli „cymże ta gwara jidzie?” – spojrzenie lingwistyczne, socjokulturowe, aksjologiczne. Gwara (nie)był podskórny. Cz. II. Autorski program edukacji regionalnej „Oblicza ojczyzny” (inspiracja czyli zamiast wprowadzenia, cele i zadania programu, procedury osiągnięcia celów, realizacja i ewaluacja programu).
48. Grzegórzek, Mirosław : Pomocny, fajny, miły – czyli nijaki. Czy da się słowem opisać postać w 3D? W: Język Polski w Szkole. – R. 16, nr 2 (2014/2015), s. 36-53. – Bibliogr.
Zawiera: cel i zakres pracy, aby język giętki..., założenia opisu 3D – propozycja, 1D jak dobry pretekst, czyli prowokacje nauczycielskie, 2D jak dobry temat – bez anachronizmów i fobii tematycznych. Opis dosadny czy delikatny? Długi czy dobry? Przykłady pracy z przymiotnikiem. Od pantomimy po... antonimy, ale z gradientami. Słówka i słowiska, czyli słowotwórstwo pana adjektivusa. To samo, ale innymi słowami.
49. Grzegórzek, Mirosław : Reportaż – reporterski, czyli o pułapkach pewnej zasady ortograficznej . W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 15, nr 3 (2013/2014), s. 37-53. – Bibliogr.
Zawiera: niektóre przyczyny błędów w zapisie rzeczowników zakończonych na –arz, -aż, po pierwsze słowotwórstwo, słowotwórstwo a ortografia rz-ż w zakończeniach rzeczowników, koło ratunkowe, czyli słowniki, raport – reporter – reportaż – rodzime słowa z cudzoziemskimi rodowodami, hiperłączliwość zasad ortograficznych, ćwiczenia integrujące wiedzę słowotwórczą i ortografię
50. Guzy, Anna : Jak orientacja przestrzenna i wyobrażenia wpływają na kompetencje językowe ucznia. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 10, nr 3 (2008/2009), s. 55-60
51. Guzy Anna, Ochwat Magdalena : O emisji głosu w szkole [część 1]. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 12, nr 1 (2010/2011), s. 32-42. – Bibliogr.
Wymagania programowe..., czyli zamiast wstępu. Jak powstaje głos, artykulacja.
52. Guzy, Anna : Przed wygłoszeniem tekstu. W: Język Polskie w Szkole IV-VI. – R. 14, nr 3 (2012/2013), s. 41-57. – Bibliogr.
Zawiera m.in.: ćwiczenia relaksacyjno-oddechowe, oddechowe, artykulacyjno-dykcyjne.
53. Guzy Anna, Ochwat Magdalena : O emisji głosu w szkole (część 2). W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 12, nr 2 (2010/2011), s. 36-50

Zawiera: ćwiczenia z zakresu poprawnego oddychania, fonacji, artykulacji, dykcji, propozycja pracy nad utworem literackim (krok po kroku), który ma być wygłaszany przez uczniów.

54. Harasimik, Agnieszka : O użytecznych formach wypowiedzi nieco inaczej. W: *Język Polskie w Szkole IV-VI*. – R. 9, nr 3 (2007/2008), s. 95-103
Przykładowe tematy zajęć: Apetyt wyostrza wszystkie zmysły – opis jabłka.
Ciekawostka botaniczna na skalę światową – opis rośliny. Lizakowa koalicja kontra słodyczowa opozycja – opis lizaka. Kupię – sprzedam – Czy aby na pewno? – ogłoszenie. Pisemne i ustne spotkanie z przyjaciółmi – list. Jesteś notowany – opis postaci. Środki stylistyczne w służbie polskiej poczty, czyli jak uniknąć pozdrowieniowej sztampy.
55. Kamińska, Anna : Ortografia inaczej, czyli pomysły na konkurs ortograficzny. W: *Język Polski w Szkole*. – R. 6, nr 1 (2004/2005), s. 34-47
56. Kostecka, Wanda : Gdy dziecko się jąka... W: *Język Polskie w Szkole IV-VI*. – R. 6, nr 3 (2004/2005), s. 104-108. – Bibliogr.
Nauka czytania. Mówienie i czytanie przed klasą. Uczestniczenie w lekcjach. Zrozumienie i akceptacja.
57. Kozłowska, Joanna : Propozycje wykorzystania teorii językowych w dydaktyce leksyki. W: *Język Polski w Szkole IV-VI*. – R. 7, nr 1 (2005/2006), s. 77-83. – Bibliogr.
58. Krótki, Zuzanna : Ćwiczenia i zabawy frazeologiczne w pracy z szóstoklasistami. W: *Język Polski w Szkole IV-VI*. – R. 18, nr 1 (2016/2017), s. 41-57
Pojęcie i podziały frazeologizmów. Funkcja frazeologizmów. Propozycja metodyczna dla klasy VI – temat: Z frazeologią za pan brat.
59. Krótki, Zuzanna : Jak nauczyć dzieci budowania wypowiedzi zgodnych z określoną intencją? W: *Język Polski w Szkole IV-VI*. - R. 17, nr 3 (2015/2016), s. 64-80. – Bibliogr.
60. Krótki, Zuzanna : Jaki obraz świata został zapisany w języku ojczystym? Scenariusz lekcji w klasie VI. W: *Język Polski w Szkole IV-VI*. – R. 17, nr 1 (2015/2016), s. 81-92
Temat: Słowa gasnące, słowa iskrzące.
61. Krzyżyk, Danuta : Dyktando jako forma pracy nad ortografią. W: *Język Polski w Szkole IV-VI*. – R. 6, nr 1 (2004/2005), s. 20-33
Zawiera: dyktanda wprowadzające, utrwalające, sprawdzające. Przykłady dyktand.. Dyktanda konkursowe.
62. Kucia-Kanclerz, Małgorzata : Co słyhać, czyli uczy my mówić. W: *Język Polski w Szkole IV-VI*. – R. 4, nr 4 (2002/2003), s. 51-53
63. Kuszak. Kinga : O kulturze języka uczniów klas młodszych. W: *Język Polski w Szkole IV-VI*. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 21-38. – Bibliogr.

Zawiera: norma językowa jako wartość przyjęta, kultura języka jako wartość pożądana, nowoczesny czyli niekulturalny język uczniów, wzorce i normy zachowań językowych.

64. Maslej, Dorota : O komunikacji niewerbalnej – story-line w kształceniu językowym. W: Język Polski w Szkole IV-VI. - R. 15, nr 4 (2013/2014), s. 28-33
65. Mytko, Marta : Procesy pamięciowe a nauczanie ortografii w klasach IV-VI. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 46-57. – Bibliogr. Zawiera m.in.: pamięć u dzieci z klas IV-VI szkoły podstawowej, działanie pamięci a proces dydaktyczny. Scenariusze zajęć – tematy: Króciutka spódniczka i płócienne spodnie – ćwiczymy poprawną pisownię.
66. Nagajowa, Maria : Kształcenie językowych umiejętności ucznia. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 39-45
Zawiera: mówimy tym samym, ale nie wszyscy takim samym językiem, powodzenie w nauce a umiejętności językowe ucznia, ćwiczenia językowe,
67. Nagajowa, Maria : O tak zwanej swobodnej wypowiedzi. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 12, nr 4 (2010/2011), s. 39-51
Zawiera: pochodzenie nazwy „swobodna wypowiedź”, swobodna wypowiedź według współczesnej opinii (cechy, funkcje, wartość dydaktyczna), o gatunkach wypowiedzi, o cechach „swobodnej wypowiedzi” według współczesnej teorii tekstu (gatunkowo określona czy nieokreślona, swobodna i twórcza czy narzucona, własna czy cudza, szczerą czy nieszczerą).
68. Nowak, Aneta : Jak pomóc uczniowi przygotować się do dyktanda? W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 18, nr 1 (2016/2017), s. 58-65
Ćwiczenia na koncentrację uwagi i gry na zapamiętywanie. Jak uczeń może ćwiczyć wyrazy z trudnością ortograficzną? W jaki sposób ćwiczyć dyktando w domu? Analiza błędów i sposób ich poprawiania.
69. Ożóg, Kazimierz : O językowej agresji i przemocy w szkole. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 11, nr 4 (2009/2010), s. 39-41
70. Pabijanek, Izabela : Wyrazy bliskoznaczne jako środek służący charakterystyce postaci. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 5, nr 3 (2003/2004), s. 31-37
71. Pawłowska, Regina : Zaniechanie kształcenia językowego. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 14, nr 2 (2012/2013), s. 7-20
72. Piasta-Siechowicz, Joanna : Jak przygotować ucznia do tworzenia własnej wypowiedzi? W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 12, nr 2 (2010/2011), s. 85-95
Trzy sposoby pracy z tekstem przygotowującej uczniów do tworzenia wypowiedzi na języku polskim.
73. Podracki Jerzy, Małachowska Małgorzata : Uczniowski tekst mówiony w sytuacji oficjalnej. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 3, nr 1 (2001/2002), s. 34-40

74. Sołys-Chmielowicz, Anna : Problem poprawnej wymowy. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 7, nr 2 (2005/2006), s. 101-107. – Bibliogr.
75. Szeffler, Elżbieta : Uczniowie w roli tropicieli językowych „byków”. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 18, nr 1 (2016/2017), s. 9-24
76. Szymańska, Monika : Regionalizmy językowe a zasady oceniania poprawności językowej pisemnych prac uczniów. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 16, nr 1 (2014/2015), s. 27-36. – Bibliogr.
77. Wiśniewska, Grażyna : O komunikacji językowej (propozycja metodyczna dla klasy IV). W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 7, nr 3 (2005/2006), s. 78-87
Temat: Jak wyglądał smok wawelski? – kształcenie umiejętności rozumienia, tworzenia i przekazywania różnych informacji.
78. Wolan, Maria : Przywróćmy ćwiczenia ortofoniczne! W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 11, nr 1 (2009/2010), s. 30-42
Ćwiczenia przygotowujące do recytacji.
79. Wolan, Maria : Recytacja w kształceniu sprawności językowej ucznia. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 11, nr 2 (2009/2010), s. 57-67

Gimnazjum

80. Białek, Małgorzata : O sprawność językową. Przykłady zadań i ćwiczeń rozwijających twórcze myślenie ucznia. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 5, nr 3 (2003/2004), s. 40-44
81. Bogucka, Agnieszka : Zapożyczenia we współczesnym języku polskim. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 7, nr 3 (2005/2006), s. 77-83. – Bibliogr.
82. Dończyk-Hnat, Zofia : Myślenie twórcze w kształceniu językowym (projekt metodyczny dla klasy I). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 13, nr 2 (2011-2012), s. 16-22
83. Francuz, Aleksandra : Pokolenie korpo – Umiem mówić! George’a Saundersa. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 3 (2015/2016), s. 38-53. – Bibliogr.
Propozycja pracy nad opowiadaniem G. Saundersa „Umiem mówić”. W: Zadie Smith przedstawia. Poparzone dzieci Ameryki, Kraków, 2005, s. 21-27
84. Granat, Anna : Językowe odzwierciedlenie miejsca domu w hierarchii wartości młodego człowieka. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 5, nr 3 (2003/2004), s. 17-24
85. Guzy, Anna : O sprawność leksykalną uczniów...W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 10, nr 2 (2008/2009), s. 92-930
86. Karolczak, Irena : Porównawcza klasyfikacja błędów językowych wg „Encyklopedii wiedzy o języku polskim” I. H. Kajetanowicz. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 2, nr 2 (2000/2001), s. 58-64

87. Kwiecień, Sylwia A. : Grzeczność językowa młodzieży. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 6, nr 4 (2004/2005)., s. 84-90. – Bibliogr.
Materiał oparty na badaniach.
88. Madaliński, Elżbieta : Poznawać, kształcić, doskonalić, pogłębiać, poszerzać – bliżej słów. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 2 (2013/2014), s. 103-107
Artykuł poświęcony refleksji nad znaczeniem kilku słów kluczowych dla dydaktyki.
89. Malinowska, Marlena : Od czego zależy sprawne kształcenie języka ucznia? (O roli psychologii poznawczej, psycholingwistyki i socjolingwistyki). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 5, nr 3 (2003/2004), s. 7-11
90. Malinowska, Marlena : Socjologiczne spojrzenie na fenomen mowy. Znaczenie norm „grzeczności językowej” dla komunikacji werbalnej. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 5, nr 4 (2003/2004), s. 7-13
91. Niechaj-Brzozowska, Ewa : O (nie)poprawności językowej, czyli polski ósmy grzech główny. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 5, nr 3 (2003/2004), s. 83-86
92. Nowak Krystyna, Mamzerowska Lidia : O większą poprawność językową. Międzyszkolny konkurs ortograficzny „O pióro dyrektora gimnazjum”. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 6, nr 4 (2004/2005), s. 91-95. – Bibliogr.
93. Piechowicz, Paweł : Wykorzystanie tekstów anglojęzycznych w nauce pisania po polsku. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 11, nr 4 (2009/2010), s. 67-77
94. Pierścińska, Aneta : Styl potoczny we współczesnej polszczyźnie. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 6, nr 3 (2004/2005), s. 90-97. – Bibliogr.
95. Podemska-Kałuża, Anna : Kształcenie językowe w perspektywie edukacji uczniów dyslektycznych. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 11, nr 2 (2009-2010), s. 89-96
96. Połowniak-Wawrzonek, Dorota : Rozumieć własną mowę: polisemia wyrazowa a homonimia. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 7, nr 3 (2005/2006), s. 27-35
97. Rożek, Dominik : Język polityki w edukacji. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 6, nr 2 (2004/2005), s. 19-25
98. Rumpel, Izabela : Rola nauczyciela w kształtowaniu sprawności językowej uczniów w śląskim środowisku gwarowym. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 7, nr 3 (2005/2006), s. 84-93. – Bibliogr.
99. Ruszkowski, Marek : Żeby zrozumieć zdanie, trzeba poznać jego porządek strukturalny (Szyk wyrazów a struktura wypowiedzenia). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 5, nr 3 (2003/2005), s. 12-16

100. Senderska, Joanna : Czym jest komunikacja językowa. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 6, nr 1 (2004/2005), s. 7-19
101. Siwiec, Adam : O pojęciu normy w kulturze języka. W: Język Polski w gimnazjum. – R. 1, nr 1 (1999/2000), s. 81-89. – Bibliogr.
102. Świercz, Ewa : Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą... (scenariusz lekcji w kl. I-III gimnazjum). W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 6, nr 1, s. 44-51
Temat: Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą... Grzecznościowe akty mowy – powitania i pożegnania.
103. Wrona, Beata : Cele i sposoby porozumiewania się młodzieży w mediach interaktywnych. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 11, nr 2 (2009/2010), s. 33-45
104. Wrona, Beata : Rano świeciło słońce – Rano była żarówka. Tendencje zmian w języku młodego pokolenia. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 13, nr 4 (2011/2012), s. 19-26
105. Wrona, Beata : Rozmowy młodych na forach. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 15, nr 4 (2013/2014), s. 20-20
O czym rozmawiają? Po co rozmawiają?
106. Wrona, Beata : Świadomość językowa a postawy młodych Polaków wobec języka ojczystego. W : Język Polski w Gimnazjum. – R. 17, nr 3 (2015/2016), s. 11-20. – Bibliogr.
Potoczność języka. Forma komunikatu. Świadomość językowa. Kompetencja językowo-komunikacyjna. Błąd językowy. Postawy wobec języka: puryzm, perfekcjonizm, logizowanie, liberalizm, indyferentyzm, postawa naturalna, postawa racjonalistyczna.

Szkoła średnia

107. Bakula, Kordian : Jak pisać o „języku mówionym”, jak mówić o „języku pisanym”? – R. 15, nr 2 (2000/2001), s. 88-96. – Bibliogr.
Jak dotychczas myślano o „językach” pisanym i mówionym? Jak inaczej myśleć o tym, co pisane i o tym, co mówione?
108. Bogołębska, Barbara : Dyskurs krytycznoliteracki w polonistyce szkolnej, czyli o kształceniu kultury. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 16, nr 4 (2001/2002), s. 11-18
Retoryczne umiejscowienie krytyki literackiej. Krytyka literacka a cele, zasady i metody edukacyjne. Szkolne badanie dzieła literackiego. Analiza rozpraw krytycznoliterackich. Ustne i pisemne gatunki wypowiedzi krytycznej. Perswazyjność krytyki literackiej. Rola krytyki literackiej – towarzyszkę literatury wobec dialogowości, podmiotowości kształcenia i dydaktyki wartości.
109. Cyran, Maria : „Gwara miejska” a „argot”, „slang” i „żargon”, czyli zawichości terminologiczne. W: Język Polskie w Liceum. – R. 13, nr 2 (2011/2012), s. 41-46

110. Cyran, Maria : Język w przestrzeni społecznej na przykładzie wybranych wspólnot komunikatywnych. W: Język Polski w Liceum. – R. 15, nr 2 (2013/2014), s. 39-57. – Bibliogr.
Język wybranych wspólnot komunikatywnych: slang uczniowski, język studencki, słownictwo taterników, wspinaczy skałkowych, nazewnictwo fachowe występujące w tekstach naukowo-technicznych, język medyczny, język prawniczy, słownictwo marynarzy, leksyka górnicza, język aktorów, żargon więzienny, gwara złodziejska, słownictwo narkomanów, język użytkowników Internetu.
111. Cyran, Maria : Język znakiem tożsamości narodowej. W: Język Polski w Liceum. – R. 15, nr 1 (2013/2014), s. 24-36. – Bibliogr.
Deklaracje tożsamościowe (wybrane przykłady). Kształtowanie się tożsamości narodowej i językowej. Wielojęzyczność polszczyzny. Od tożsamości narodowo-językowej do europejskiej.
112. Cyran, Maria : Zróżnicowanie leksykalno-stylistyczne języka uczniów liceum. W: Język Polski w Liceum. – R. 12, nr 3 (2010/2011), s. 27-39
Uwarunkowania społeczne i pokoleniowe slangu młodzieżowego. Słownictwo (wraz z semantyką) i frazeologia młodzieży licealnej. Wyznaczniki stylu języka licealistów.
113. Czyżewska-Kasińska, Izabela : Test sprawdzający z komunikacji językowej dla klasy I liceum. W: Język Polski w Liceum. – R. 17, nr 1 (2002/2003), s. 81-90
114. Gis, Anita : Zrozumieć język - spostrzeżenia po praktykach. W: Język Polski w Liceum. – R. 13, nr 4 (2011/2012), s. 40-51
115. Gołaszewski, Grzegorz : Nieznośnie lekkie, bo mądre i uczone ćwiczenia stylistyczne. W: Język Polski w Liceum. – R. 23, nr 4 (2008/2009), s. 22-33
116. Karwatowska Małgorzata, Potent Małgorzata : Oszczędne gospodarowanie prawdą. O językowych sposobach eufemizowania *kłamstwa* w wypowiedziach licealistów. W: Język Polski w Liceum. – R. 23, nr 4 (2008/2009), s. 34-40. – Bibliogr.
Językowe sposoby zawoalowania kłamstwa. Powody używania wyrażen maskujących kłamstwo i kłamanie.
117. Kondracka-Zielińska, Anna : Hip-hopowcy o ziomalach i lepakach, czyli obraz młodego pokolenia w tekstach „OSTR-ego” i „Kalibra 44”. W: Język Polski w Liceum. – R. 20, nr 3 (2005/2006), s. 73-91
„Hip-hop, Be-bop, don’t stop!” Kim jest polski hip-hopowiec I kim są jego fani? Próba analizy językowej.
118. Kondracka-Zielińska, Anna : Jak wpłynąć na odbiorcę – perswazja w języku. W: Język Polski w Liceum. – R. 19, nr 4 (2004/2005), s. 61-65
119. Krzyżyk, Danuta : Biblizmy i mitologizmy we współczesnej polszczyźnie – teoria i dydaktyka. W: Język Polski w Liceum. – R. 23, nr 3 (2008/2009), s. 44-60
Pojęcia biblizmu i mitologizmu. Wyrazy zaczerpnięte z Biblii i mitologii. Klasyfikacja według kryterium stabilności języka (jednostki stabilne, recesywne, ekspansywne,

alternatywne). Relacje semantyczne: synonimia, antonimia, polisemia. Propozycje ćwiczeń.

120. Marcjanik, Małgorzata : Etykieta językowa – problemy dydaktyczne. W: *Język Polski w Szkole Średniej*. – R. 15, nr 2 (2000/2001), s. 67-75
121. Mijas, Tatiana : Jest cool, czyli o zapożyczeniach angielskich we współczesnym języku polskim. W: *Język Polski w Liceum*. – R. 21, nr 3 (2006/2007), s. 64-69. – Bibliogr.
Propozycja lekcji.
122. Noszczyński, Marcin : *Tańczy, jak mu zagrają*, czyli o manipulacji językowej słów kilka. W: *Język Polski w Liceum*. – R. 11, nr 2 (2009/2010), s. 44-49
123. Ożóg, Kazimierz : Kilka uwag o językowej agresji i przemocy w szkole. W: *Język Polski w Liceum*. – R. 23, nr 2 (2008/2009), s. 29-34
124. Ożóg, Kazimierz : *Polszczyzna po roku 1989 – język po rewolucji*. W: R. 23, nr 1 (2008/2009), s. 42-52. – Bibliogr.
Wielkie zmiany w polszczyźnie. Wpływ mediów. Konsumpcjonizm a język polski. Amerykanizacja i europeizacja języka polskiego. Tendencje postmodernistyczne. Rewolucja informatyczna.
125. Tumidajewicz, Anna : *O spuszczeniu ucznia z łańcucha za pomocą wypasionego słownika*. W: *Język Polski w Liceum*. – R. 21, nr 1 (2006/2007), s. 68-71
Omówienie pozycji: Chętkowski D.: *Z budy. Czy spuścić ucznia z łańcucha?* Kraków, 2003 i Chaciński B.: *Wypasiony słownik najmłodszej polszczyzny*, Kraków, 2003.
126. Tymianki, Leszek : *Seksizm... w języku*. W: *Język Polski w Liceum*. – R. 11, nr 1 (2009/2010), s. 96-101
Recenzja pozycji: Karwatowska M., Szpyra-Kozłowska J.: *Lingwistyka płci. Ona i on w języku polskim*, Lublin, 2005.
127. Udzik, Beata : *Świat wartości i postaw w języku uczniów szkół ponadgimnazjalnych*. W: *Język Polski w Liceum*. – R. 17, nr 2 (2014/2015), s. 13-25. – Bibliogr.
Artykuł przygotowano na podstawie badań przeprowadzonych wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Dotyczyły sposobu rozumienia i definiowania pojęć nazywających wartości i postawy.
128. Wolan, Maria : *Z badań nad wymową uczniów szkoły średniej*. W: *Język Polski w Liceum*. – R. 12, nr 4 (2010/2011), s. 38-52
129. Woś, Małgorzata : *Metoda debaty na lekcjach języka polskiego*. W: *Język Polski w Szkole Średniej*. – R. 15, nr 3 (2000/2001), s. 17-20
Henryk Sienkiewicz – „potężny geniusz”, - „pierwszorzędny pisarz”. Przewidywane sądy i argumenty debatujących stron.
130. Wysocka, Aneta : *Skrzydlate słowa, czyli jak można ćwiczyć uczniowski „język giętki”*. W: *Język Polski w Szkole Średniej*. – R. 15, nr 3 (2000/2001), s. 13-16

131. Żukowska-Rumin : Lekcja z widokiem na okno (lekcja literacko-językowa w klasie drugiej liceum). W: Język Polski w Liceum. – R. 19, nr 4 (2004/2005), s. 34-45